

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Ek/1829/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122399875
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bomborová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6122399875.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: Union zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 814 53 Bratislava, IČO: 36 284 831, proti povinnému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX B. D. E., o vymoženie 1 497,41 Eur s príslušenstvom, vedenej súdnym exekútorom: JUDr. Michalom Brožinom, Exekútorový úrad so sídlom Stropkovská 633/3, 089 01 Svidník, pod sp. zn. 12EX 791/22, o zastavení exekúcie, o sťažnosti súdneho exekútora voči výroku II. uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3Ek/1829/2022 zo dňa 11.01.2024, takto

rozhodol:

Súd sťažnosť súdneho exekútora z a m i e t a .

odôvodnenie:

1/ Vyšší súdny úradník exekúciu zastavil podľa § 61k ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku uznesením, sp. zn. 3Ek/1829/2022 zo dňa 11.01.2024 (výrok I.) a povinnému uložil povinnosť uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 72 Eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia (výrok II.). Výrokmi III. a IV. rozhodol, že oprávnenému ani povinnému trovy exekučného konania nepriznáva. Z odôvodnenia vyplýva, že oprávnený zrušil exekučný titul, na podklade ktorého bola vedená exekúcia, čo predstavovalo dôvod zastavenia exekúcie predpokladaný ustanovením § 61k ods. 1 písm. b/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vo vzťahu k trovám exekúcie vyšší súdny úradník uviedol, že v ustanovení § 199c ods. 1 Exekučného poriadku je zakotvená zásada, že ak dôjde k ukončeniu exekúcie z iného dôvodu ako pre vymoženie alebo splnenie vymáhaného nároku povinným, platí trovy súdneho exekútora oprávnený za predpokladu, že dôvod zastavenia exekúcie možno pričítať oprávnenému alebo ide o dôvod, na základe ktorého súdny exekútor vydá upovedomenie o zastavení exekúcie. V predmetnej veci bola exekúcia zastavená z dôvodu, že exekučný titul bol po začatí exekúcie po dodatočne splnenej povinnosti povinným zrušený. O náhrade trov exekúcie súdnemu exekútorovi preto vyšší súdny úradník rozhodol v zmysle § 200 Exekučného poriadku v spojení s § 256 ods. 1 CSP, nakoľko mal za to, že vzhľadom na dôvod zastavenia exekúcie (zrušenie exekučného titulu po dodatočnom splnení oznamovacej povinnosti zo strany povinného) ide o dôvod, ktorý možno povinnému pričítať, nakoľko to bol povinný, ktorý porušil povinnosť, ktorá mu bola uložená zákonom a len z tohto dôvodu došlo k začatiu exekúcie. V prípade, ak by si povinný splnil svoju oznamovaciu povinnosť, nedošlo by k začatiu exekúcie a nevznikli by ani žiadne trovy exekúcie. Za stavu, keď si povinný nesplnil oznamovaciu povinnosť, oprávnenému neostávalo iné ako pristúpiť k vymáhaniu svojej pohľadávky. Oprávnený preto nenesie zodpovednosť za zastavenie exekúcie. S prihliadnutím na vyššie uvedené a návrh súdneho exekútora, o náhrade trov exekúcie rozhodol vyšší súdny úradník v zmysle § 199c a § 196 Exekučného poriadku v spojení s § 256 CSP tak, že zaviazal povinného na náhradu trov súdneho exekútora vo výške 72,- Eur titulom náhrady paušálnych výdavkov podľa § 22 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 68/2017 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. O trovách

oprávneného a povinného v súvislosti so zastavením exekúcie rozhodol, že im ich nepriznal, nakoľko nebolo preukázané, že by im nejaké trovy vznikli.

2/ Proti výroku II. uznesenia podal sťažnosť súdny exekútor. Súd podľa neho nesprávne určil subjekt, ktorý je povinný platiť trovy exekúcie. Prístup oprávneného a rozhodnutie súdu považoval za formalistické, pretože súd dôsledne neskúmal prečo došlo k zastaveniu exekúcie. Oprávnený až po podaní návrhu na vykonanie exekúcie dodatočne zistil, že povinný je v zahraničí, kde je aj nemocensky poistený. Ak by využil všetky práva, ktoré mu dáva zák. č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej i len „zákon o zdravotných poisťovniach“), konkrétne § 9 ods. 2 a § 10, nebol by vydal exekučný titul. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci – bez ohľadu na jej prípadnú obťažnosť – predstavuje nielen jednu zo základných podmienok pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je aj jedným zo základných znakov ústavne ustanoveného postupu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv, a preto prílišná formálnosť alebo povrchnosť dôkazného konania je v rozpore s ústavnými princípmi právneho a demokratického štátu (m. m. IV. ÚS 182/07, IV. ÚS 486/2020). Ústavný súd v minulosti tiež zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci, ktoré majú právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré orgán vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jednými zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci (II. ÚS 188/2014, I. ÚS 414/2016, II. ÚS 542/2017).

3/ Súčasne súdu vytkol, že jeho rozhodnutím bol porušený princíp právnej istoty zakotvený v čl. 2 CSP, keďže nebral do úvahy v obdobných veciach v minulosti vydané uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 47Ek/317/2017 zo dňa 17.05.2018 a sp. zn. 17Ek/2860/2022 zo dňa 08.06.2023. Rozhodnutie považoval za nespravodlivé preto, že bude musieť odvieť DPH bez toho, aby mal trovy uhradené, keďže predpokladá, že povinný mu trovy exekúcie dobrovoľne nezaplatí a z tohto dôvodu bude nútený voči nemu iniciovať exekúciu. Tá však vzhľadom k tomu, že povinný sa nezdrzuje na území Slovenskej republiky a nemá tu ani žiaden majetok, bude neskôr zastavená a súdny exekútor bude musieť znášať trovy už vo výške 100,- Eur, resp. 120,- Eur. Aj s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 266/2023 zo dňa 10.08.2023 o materiálnom poňatí právneho štátu [interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti] navrhol, aby súd sťažnosťou napadnutý výrok zmenil tak, že náhradu trov exekúcie vo výške 72,00 Eur súd uloží oprávnenému.

4/ Oprávnený k sťažnosti súdneho exekútora uviedol, že v prvom rade namieta aktívnu vecnú legitimitáciu súdneho exekútora na podanie predmetnej sťažnosti, nakoľko v zmysle platnej právnej úpravy na podanie sťažnosti je oprávnený subjekt v ktorého neprospech bolo uznesením rozhodnuté. V tomto prípade boli súdному exekútorovi trovy priznané. Tvrdenia súdneho exekútora o možnom zneužívaní práva zo strany oprávneného považoval za iracionálne a bez opory v akýchkoľvek právnych doktrínach, platných v rámci právneho poriadku. Zákon o zdravotnom poistení oprávnenému jasne upravuje postup v prípade ak povinný subjekt si neplní zákonnú povinnosť a neuhrádza si preddavky na verejné zdravotné poistenie v zmysle § 17a zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“). Exekučný titul, ktorého vydanie súdny exekútor namieta, bol vydaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o zdravotnom poistení a využil všetky hmotnoprávne prostriedky k zisteniu skutočného stavu veci v rámci zákonného postupu. Vydaniu výkazu nedoplatkov predchádzali výzvy adresované povinnému, aby oznámil platiteľa poistného, avšak povinný so zdravotnou poisťovňou nekomunikoval a uvedené nezdokladoval. Kontrolná činnosť zdravotnej poisťovne je zameraná hlavne na overenie správnej výšky odvodu poistného, dodržovanie lehoty pre platby poistného a plnenie všetkých oznamovacích povinností. Obvykle sú takéto kontroly vykonávané korešpondenčne alebo priamo fyzicky, avšak v oboch prípadoch predpokladajú súčinnosť platiteľa poistného pri výkone takejto kontroly. Oprávnený Výkaz nedoplatkov č. 1690430203 úspešne povinnému doručil, čo dokazuje aj

doručenka, ktorú priložil ako prílohu sťažnosti. Vzhľadom na úspešné doručenie a následnú nečinnosť povinného, aj napriek poučeniu o takýchto následkoch, sa Výkaz nedoplatkov č. 1690430203 stal právoplatný a vykonateľný. Zdravotná poisťovňa si svoje právo súvisiace s právoplatným a vykonateľným exekučným titulom uplatnila návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 25.02.2017, adresovaným Exekútorскому úradu Mgr. Martina Petrušku. Oprávnený následne v súlade s ustanovením § 9 zák. č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov využil svoje zákonné právo a podal opätovný návrh na vykonanie exekúcie dňa 25.08.2022. Takýmto postupom splnil všetky zákonom predpokladané podmienky v pôvodnom a aj v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie.

5/ Zákon o zdravotných poisťovniach neukladá zdravotnej poisťovni právo, ani povinnosť „loviť“ svojich poistencov na území Slovenskej republiky či v zahraničí a zisťovať všetky okolnosti, ktoré by mohli mať dopad na poistný vzťah toho, ktorého poistenca spôsobom, ako to vo svojej sťažnosti očakáva súdny exekútor. Očakávanie výkonu kontrolnej činnosti smerom ku každému poistencovi zdravotnej poisťovne opakovane vždy, keď vznikne akákoľvek otázka týkajúca sa jeho poistného vzťahu je nereálna, ba priam až úsmevná. Zákon o zdravotnom poistení ukladá tieto povinnosti na stranu poistenca prostredníctvom oznamovacích povinností zakotvených v § 23 a nasl., pričom povinný si objektívne tieto povinnosti nespĺnil a zdravotnej poisťovni predložil doklady o poistení v zahraničí až 16.08.2023, t.j. po začatí exekučného konania. Na základe novozistených skutočností oprávnený postupom podľa § 17a ods. 8 zákona o zdravotnom poistení (v tzv. mimonámietkovom konaní) výkaz nedoplatkov č. 1690430203 zo dňa 01.12.2016 (exekučný titul), dňa 25.09.2023 zrušil. V tomto prípade k zrušeniu exekučného titulu došlo z dôvodu nespĺnenia si oznamovacej povinnosti poistenca podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona o zdravotnom poistení, teda zavinením povinného. Oprávnený zrušenie exekučného titulu sám nezavinil, nakoľko v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie nemal žiadnu vedomosť, že na strane povinného existujú skutočnosti rozhodujúce pre zánik verejného zdravotného poistenia. Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorú súdny exekútor vo svojej sťažnosti uviedol, nemá priamy súvis s prejednávanou vecou a preto oprávnený za potrebné sa k nej bližšie vyjadrovať. Súdny exekútor nemôže vedieť, či budú trovy konania povinným uhradené a vo svojom podaní sa odvoláva na neexistujúce skutočnosti. Argumentáciu súdneho exekútora považoval za irelevantnú a v neposlednom rade v plnom rozsahu za neopodstatnenú. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby súd sťažnosť súdneho exekútora zo dňa 22.01.2024 zamietol ako nedôvodnú.

6/ Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

7/ Podľa § 240 CSP sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

8/ Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

9/ Podľa § 198 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku ak došlo k zastaveniu exekúcie, patrí exekútorovi náhrada výdavkov, ktorú znáša účastník konania povinný platiť trovy exekútora podľa tohto zákona.

10/ Podľa § 199c ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku ak sa exekúcia ukončila z iného dôvodu ako pre vymoženie alebo splnenie vymáhaného nároku povinným a ide o dôvod, ktorý možno oprávnenému pričítať, alebo z dôvodu, pre ktorý prináleží exekútorovi vydať upovedomenie o zastavení exekúcie, platí trovy podľa § 198 ods. 2 oprávnený.

11/ Sudca uvádza, že z jednotlivých ustanovení Exekučného poriadku možno vyvodiť, že exekútorovi zásadne patrí náhrada trov exekúcie s výnimkami uvedenými v ustanovení § 198 ods. 1 Exekučného poriadku a § 199c ods. 2 pred bodkočiarkou Exekučného poriadku.

12/ Nárok na náhradu trov bol v prejednávanej veci súdnemu exekútorovi priznaný v plnom rozsahu, a preto sa súd prikláňa k názoru oprávneného, že len nespokojnosť súdneho exekútora s určením subjektu, ktorý má platiť náhradu trov exekúcie, nenapĺňa podmienku legitímácie súdneho exekútora na podanie sťažnosti v zmysle § 240 CSP. Navyše, jeho zdôvodnenie, prečo by mala byť povinnosť na náhradu trov exekúcie uložená oprávnenému, je založené len na hypotéze, že povinný mu tieto trovy nezaplatí a bude musieť hradiť ešte aj trovy prípadnej exekúcie vedenej voči povinnému. V tejto

súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 27/2008 zo dňa 24.01.2008, podľa ktorého samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, kedy nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením vo výkone funkcie. Súdny exekútor je osoba podľa Exekučného poriadku splnomocnená na realizovanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí, t.j. na exekučnú činnosť. Prenesenie uvedených kompetencií na súdnych exekútorov je zvýraznené ich inštitucionálnou nezávislosťou, teda nezávislosťou od účastníkov v tom zmysle, že svoje rozhodnutia vynáša slobodne a samostatne. Z tohto dôvodu riziko spojené s výkonom určitej profesie, kam spadá aj riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu je v danom prípade vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 12CoE 302/2010-40).

13/ No aj keby bola sťažnosť súdneho exekútora prípustná, súd nerozhoduje o povinnosti náhrady trov exekúcie na základe želania súdneho exekútora, aby mu trovy nahradil účastník, u ktorého má väčší predpoklad ich uspokojenia (resp. jeho hypotetického predpokladu, že od povinného trovy nevymôže), ale na základe faktov, že v tomto prípade niet zákonného dôvodu, pre ktorý by bolo možné uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť trovy súdneho exekútora, čo už správne vyhodnotil vyšší súdny úradník. Z konania a vyjadrenia oprávneného vyplývalo, že ten ešte pred týmto exekučným konaním viedol tzv. starú exekúciu, ktorá bola neúspešná, preto podal opätovný návrh na vykonanie exekúcie, na základe ktorého sa začalo toto exekučné konanie. Exekučný titul vydal ešte v roku 2016, tento aj doručil povinnému, čo preukázal doručenkou, a povinný na to roky nijako nereagoval. Exekučný titul oprávnený zrušil až po tom, čo mu povinný dodatočne dňa 16.08.2023 oznámil skutočnosť rozhodujúce pre zánik verejného zdravotného poistenia podľa § 3 ods. 2 písm. a/ zákona o zdravotnom poistení. Ak by si povinný splnil oznamovaciu povinnosť včas tak, ako mu to vyplýva z § 23 zákona o zdravotnom poistení, neexistoval by dôvod na začatie exekúcie. Súd teda dospel k záveru, že povinný nesplnením si zákonných povinností spôsobil začatie predmetnej exekúcie, čo súd zohľadnil pri rozhodovaní o trovách exekúcie a povinného zaviazal na ich úhradu. Konanie oprávneného nepovažoval za úmyselné konanie, ktorým by zaviniel zastavenie exekúcie, nakoľko ten konal v súlade so zákonom a po tom, ako povinný oznámil údaje preukazujúce skutočnosť, s ktorými zákon spája zánik verejného zdravotného poistenia, exekučný titul zrušil postupom podľa § 17a zákona o zdravotnom poistení.

14/ Vzhľadom na tom, že vyšší súdny úradník správne nezistil dôvody, pre ktoré by mal trovy exekúcie platiť oprávnený, bol poukaz súdneho exekútora na iné rozhodnutia tunajšieho súdu a čl. 2 CSP bezpredmetný. Ním uvedené rozhodnutia odôvodnili výrok o trovách exekúcie veľmi stroho, a to len s odkazom na § 199c Exekučného poriadku (17Ek/2860/2022), resp. len § 198 ods. 2 Exekučného poriadku (47Ek/317/2017). Na druhej strane, súdu sú známe iné jeho rozhodnutia, kde v obdobných veciach rozhodol tak, ako v tejto exekučnej veci (napr. uznesenie sp. zn. 76Ek/196/2018 z 08.11.2019, 33Ek 1745/2019, 80Ek 958/2020), teda, že oprávneného nepovažoval za osobu, ktorej by bolo možné pričítať zastavenie exekúcie.

15/ Vzhľadom na uvedené skutočnosti a právne dôvody, súd sťažnosť súdneho exekútora považoval za nedôvodnú a preto ju podľa § 250 ods. 1 CSP zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).